

Lysenko i Sverige

psyket". Han legitimerade därmed föreställningar om medfödda psykologiska skillnader mellan folk och raser.

Jungs handlingar och uttalanden under nazitiden kan inte försvaras med att han stod under tvång. Tvärtom var han, som Svend Aage Madsen skriver i *Res Publica*, en högutbildad person "boende i ett neutralt, demokratiskt samhälle och med kontakter med många människor världen över. En man som gång på gång varnades av människor han respekterade... En man som visste vad nazismen stod för och vad den i praktiken gjorde."

Ingen avbön

Lika litet som Heidegger gjorde Jung någon egentlig avbön efter kriget. Någon demokrat blev han heller aldrig.

År 1957, fyra år före sin död, redovisade han ett synsätt på socialister som i sin intolerans hade klara likheter med det synsätt på judar som han gett uttryck för tjugo år tidigare. Socialister var "latent sinnessjuka" och "skadedjur". De var en "farlig smittokälla" mot vilken massorna inte hade något försvar. Försvaret kunde därför inte ta demokratiska former, utan "[d]en uppgift som har ställts på vår tid riktar sig i första rummet till de ledande och inflytelserika, som har tillräcklig intelligens för att förstå situationen i vår tid."

Res Publica har gjort en viktig kultur-gärning genom att göra dokumentationen om Jung tillgänglig på svenska. Det är angeläget att visa på de starka historiska sambanden mellan å ena sidan förnuftsförnekelse och irrationalism, å andra sidan en antidemokratisk och förtryckande politik.

Sven Ove Hansson

Hans Lindquist:
Men det regnar ju i Moskva!
Natur och Kultur 1992.

Falukurirens redaktör har skrivit en bok om det svenska kommunistpartiets beroende av Sovjetunionen. Av särskilt intresse för Folkvetts läsare är avsnittet om Lysenko, den sovjetiske genetiker vars pseudovetenskapliga läror blev ortodoxi under Stalin.

Ny Dag och andra svenska kommunistorgan publicerade propagandaartiklar till förmån för Lysenkos idéer. År 1949 dristade sig läkaren och partimedlemmen Jan Ek till ett debattinlägg i partiorganet *Ny Tid* där han i hovsamma ordalag, utan direkt angrepp på Lysenko, efterlyste ett nyanserat synsätt. Han bemöttes i hårda ordalag av Knut Bäckström, ledamot i centralkommittén.

Enligt Bäckström måste biologin "givetvis liksom andra vetenskaper lämna sitt mystiska stadium, då den anses be-

härskad av slump och tillfälligheter". Eks inlägg stämplades som "försvar av den imperialistiska hungerpolitiken", och Lysenko hyllades för ett arbete som "tjänar freden och friheten". Eftersom den klassiska genetiken stred mot den dialektiska materialismen måste den, enligt Bäckström, vara felaktig.

En grupp läkare vände sig till *Ny Tids* redaktion med en fråga om den materialistiska dialektikens förhållande till verkligheten. Svaret de fick visar en intressant inställning till vetenskaplig metod:

"Den dialektiska materialismen måste bekräftas av varje ny vetenskaplig upptäckt, då den i motsats till alla tidigare filosofiska system inte framträder som en vetenskap över alla vetenskaper, utan intränger i alla natur- och socialvetenskaper och berikar sig själv med alla dessa vetenskapers bidrag under deras utveckling."

Tydligare kan det inte sägas att ideologin stod över vetenskapen

SOH